

Kierownik Chórów

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ORGANISTÓW.

Redakcja i Administracja: II Aleja Nr. 38.

Prenumerata: Rocznie 6.00 zł.
Półrocznie 3.00 zł.
Kwartalnie 1.50 zł.

Jednorazowe ogłoszenia za stronę $\frac{1}{4}$ 40 zł., $\frac{1}{2}$ 20 zł., $\frac{1}{4}$ —10 zł., $\frac{1}{8}$ —5 zł., $\frac{1}{16}$ —2.50 zł. Ogłoszenia w abonamencie rocznym 10 proc. taniej.

Samopomoc.

Celem samopomocy organistów w Polsce, musi być przede wszystkim zabezpieczenie ich z rodzinami na czas niezdolności do pracy. W starości, kiedy ręce i nogi odmówią posłuszeństwa i głos osłabnie, lub w razie nieuleczalnej choroby, organista powinien mieć bodaj skromne utrzymanie. Także wdowa z dziećmi po organiście, nie powinna zostać bez opieki. Ale organiści, podobnie jak inni pracownicy prywatni, nie mogą liczyć na cudzą pomoc, muszą sami zabezpieczyć sobie przyszłość. Dopóki są zdrowi i mogą pracować, powinni każdego roku odłożyć pewną kwotę pieniężną na starość. Organista, jako jednostka niezamożna, nie jest w stanie złożyć funduszu na czas niezdolności do pracy, gdy jednak organiści złączą się, wspólnymi siłami mogą wiele zrobić.

Aby jednak zorganizować samopomoc skuteczną, trzeba mieć przede wszystkim dobry statut i ludzi rozumnych i uczciwych do pracy. Praca nad ułożeniem takiego statutu jest już w toku, zaś wśród organistów mamy ludzi rozumnych i uczciwych, którzy nie odmówią pracy w samopomocy, dla dobra ogółu organistów.

Kiedy więc statut będzie gotowy, zwołamy organistów z całej Polski i przystąpimy do założenia samopomocy.

Po zebraniu...

Na wezwanie swego Zarządu organiści djecezji częstochowskiej zbrali się w dniu 25 i 26 stycznia r. b. w Często-

chowie. Było to pierwsze zebranie w nowozałożonej djecezji.

Na zebraniu przedstawili się organiści: starsi, młodzi, dzientelmeni, mówcy, artyści i inni. Wyloużyły się różne wnioski z których wynika, że organiści chcąc podnieść godność swojego zawodu, muszą być więcej uświadomieni zawodowo i ogólnie, by później pracą swoją, ku chwale Bożej i dla społeczeństwa zyskać uznanie Duchowieństwa i wśród parafjan.

Działalność Związku w nowej djecezji częstochowskiej będzie zależeć od zainteresowania czemś nowem i dobrem Organistów. Nie mamy dotychczas nic jako Kolegium nowej djecezji, to też cokolwiek zarząd zrobi to spotka się z uznaniem swoich organistów, a także może być wzorem dla innych djecezji, czyli że zarząd sam musi być twórczym w pomysłach dla dobra Kolegium, a nie zawsze czekać na zlecenia Warszawy.

Jest trudne zadanie zarządu bo nie ma funduszu, lokalu, biblioteki, nut itp., to też od samych organistów zależeć będzie co zrobi ich zarząd, a więc składki członkowskie, pożyczki wewnętrzne, daniny i t. p. są przewidziane i te muszą znaleźć realizację wśród organistów na żądanie zarządu.

Najdostojniejszy Pasterz djecezji częstochowskiej J. E. ks. Biskup dr. Kubina wydał regulamin dla organistów i będzie przypatrywał się działalności organistów, a od nas samych zależeć będzie co przy tym regulaminie umiemy zrobić. Koledzy, Organistom obudźmy się do pracy nad sobą, nie wstydzmy uczyć się, bo każdy miniony rok patrzy okiem historii na to cośmy zdziałali.

Prenumerujemy też nasze pismo „Kie-

rownik Chórów", które nas łączy i płacemy za nie, aby mogło nie tylko istnieć ale i rozwijać się. Jetzet.

Od Zarządu Kolegium Organistów Diecezji Częstochowskiej.

Wzywa się organistów diecezji częstochowskiej do uregulowania składek członkowskich, na potrzeby miejscowego Zarządu, po 6 zł. za 1927 rok, licząc od dnia 1 stycznia b. r. W razie nieuiszczenia składek, organista nie będzie uważany członkiem i nie będzie mógł korzystać z praw i opieki stowarzyszenia.

Składki należy nadsyłać ile możności jednorazowo, do Zarządu, pod adresem prezesa Ignacego Godlewskiego w Częstochowie, ul. św. Barbary Nr. 17.

Odbiór składek będzie pokwitowany w piśmie „Kierownik Chórów”, którego czytać powinien każdy organista aby wiedział co się dzieje w diecezji, miał łączność ze stowarzyszeniem i mógł brać udział w ogólnej pracy organistów.

Ig. Godlewski, prezes.

Gra na organach.

(c. d.)

Słyszy się nieraz jak organista grając na organach niedociska klawiszów, lub po każdym akordzie odrywa palce od klawiatury. Taka gra jest wprost wstrętna. Organ wtenczas jęczy i stęka jak gdyby miechy nie dostarczały dostatecznej ilości powietrza.

Organy wydają tony zapomocą piszczałek napełnionych powietrzem wychodzącem z miechów przez wiatrownicę. Tomy więc organów są ciągłe, w przeciwieństwie do tonów fortepianowych, powstających wskutek uderzeń młotków o struny metalowe. Organista niedociskający klawiszów lub odrywający od nich palce niepotrzebnie, działa wbrew charakterowi instrumentu i stylowi muzyki kościelnej.

Organista pragnąc pozbyć się tej wady, powinien grać wiele ćwiczeń ze szkoły organowej, odnoszących się do zmiany palców na jednym akordzie i ćwiczyć się w grze „ligato”.

Zakład Budowy Organów

Braci RIEGER

w KARNIOWIE (Jägerndorf) Śląsk.

Buduje organy kościelne światowej sławy. Dotąd wybudowano 2.250 organów we wszystkich kulturalnych państwach, przy tem kilkaset w Polsce. **Firma sprowadza większą część surowca jak blachę cynkową, dębinę, sosny i węgiel z Polski.**

Referencje pierwszorzędných znawców polskich na życzenie do przejrzenia.

Jeszcze o odpowiedziach.

Daje się słyszeć dość często, jak chóry odpowiadając celebransowi „Et cum Spiritu tuo” słowo „tuo” odśpiewują nadzwyczaj szybko. Jest to błąd, bo słowo „tuo” jak każde inne, posiada trzy akcenty, z których jeden jest główny i należy go uwydatnić.

Otóż, w słowie „tuo” samogłoska u, powinna być akcentowana i nieco też przedłużona, wskutek tego, samogłoska końcowa o, wypadnie nieco krócej i łagodniej. W śpiewie gregoriańskim uważać dobrze należy na akcenty słów, gdyż inaczej śpiewu tego dobrze się nie wykona.

Rozmaitości.

— **Nr. 9 i 10** wykładów harmonii zawiera: Łączenie akordów sektowych z doskonałymi i sektowymi, akord kwartsektowy w pozycjach i w zastosowaniu praktycznym, obniżone i podwyższone stopnie w kadencjach dur i mol, wzory i zadania do wypracowania. Wykłady prowadzić będziemy aż do zrobienia fugi na temat. Będziemy więc pisać o harmonji, nowej i starej, o modulacjach prawidłowych i kontrapunkcie. Wykłady te, będą korzystne i dla tych organistów, którzy posiadają świadectwo z konserwatorium muz. w Warszawie, z przed wojny, z zakresu niższego kursu gry organowej.

— **W Rakowie**, dnia 13 lutego r. b. odbyła się „Akademja Papieska” urządzona staraniem ks. prob. Niedźwiedzkiego. Na wstępie chór kościelny im. św. Cecylii, przy towarzyszeniu orkiestry, pod kier. p. Dembowskiego bardzo dobrze odśpiewał „Hymn Papieski”. Dłuższy odczyt o papieżwie wygłosiła p. Niedźwiedzka. Po deklamacjach, na zakończenie orkiestra odegrała kilka utworów muzycznych.

„Akademje Papieskie” urządzane były też w Częstochowie i w innych miejscowościach.

— **W dniu 8 marca** odbędzie się w Częstochowie zebranie nowowybranego zarządu Stow. organistów na którym podzielone zostaną między członków zarządu czynności, oraz dokonane będą wybory członków Komisji djecejalnej.

— **Dwie nowe pieśni wielkanocne:** Wstał Chrystus żyw i Alleluja zaśpiewaj-

my, na chór mieszany, przystępnie ułożone, oraz towarzyszenie organowe do „Ciebie Boże chwalimy” zamiast łacińskiego „Te Deum”, które organiści djecezji częstochowskiej są obowiązani nauczyć śpiewać lud, ułożone do melodji ze śpiewnika ks. Moczyńskiego, opracowane na podstawie tonacji kościelnej, bardzo łatwe do nauczenia się napamięć i przetransponowania do innych tonacji, dajemy do odbicia.

Pragnący nabyć pieśni i „Ciebie Boże, chwalimy” zechcą takowe najprzód zamówić sobie, z nadesłaniem a conto 2 zł. najdalej do 15 marca b. r.

— **W tym roku**, podczas wakacji, urządzimy w Częstochowie kursy dla organistów, którzy nie posiadają świadectw i dla tych, którzy pomimo świadectw odczuwają braki z harmonji, szczególnie modulacji, harmonizacji, chorału i kontrapunktu. Zgłoszenia należy już teraz nadsyłać abyśmy mogli wiedzieć ilu organistów na kurs przybędzie, i jaki przedmiot zechcą uzupełnić. Pożądaniem byłoby, aby organiści mogli przed kursem przestudjować gruntownie listowne wykłady, które wydajemy, bo wtenczas korzyść z kursu byłaby większa. Kurs taki byłby uzupełnieniem i utwaleniem tego co się już przestudjowało.

— **Kurja Metropolitalna** we Lwowie, w Kurendzie djecejalnej z dnia 1 stycznia 1927 r. wydała rozporządzenie w sprawie muzyki i śpiewu w kościele. Zakazuje ona urządzenie koncertów religijnych i wszelkich popisów w kościele. Na zakończenie ślubów nie wolno wygrywać marszów lub śpiewać pieśni o charakterze świeckim, nie wolno reklamować przez dzienniki lub afisze śpiewów i muzyki w kościele.

— **Ks. Biskup Płocki** w liście pasterskim powiedział: we wszystkich kościołach djecezji płockiej, powinien być przywrócony śpiew gregoriański podczas sum solennych i nieszporów, który śpiewać powinien ogół wiernych. Zmienne części mszy, może śpiewać sam organista. A że melodji jest wiele, należy wybrać melodję mszy „de Angelis”. Nieszpory wziąć z antyfanarza z uroczyści o Niep. Poczęciu N. M. P. „Te Deum” ma śpiewać lud. Organiści mają nauczyć lud tych melodji, którzy zaś nie umieliby z nut nauczyć, nie są zdolni do zajmowania swego szanownego stanowiska.

— **Zawody** okręgowe chórów należących do Śpiewaczego Związku Kieleckiego, odbędzie się w Radomiu 29 maja i w Dąbrowie Górniczej 5 czerwca b. r.

— **W Poznaniu** na przedmieściu Jeżyce, od lat 35 istnieje Tow. śpiewacze „Halka” liczące przeszło ćwierć miliona członków. Nasza dzielnica mogłaby wziąć sobie wzór z Poznaniaków.

— **Na wiosnę** b. r. odbędzie się w Frankfurcie nad Menem międzynarodowa wystawa muzyczna i kolekcja instrumentów muz. wszystkich narodów.

— **Na półkach księgarskich** pojawił się nowy kancjonał oparty na liturgicznych wydawnictwach polskich i rzymskich, znawcy muzyki kościelnej Dr. Wacława Gieburowskiego, dyr. chóru katedralnego w Poznaniu. Cena jednego egzemplarza 15 zł., w oprawie półskórkowej w futerale 18 zł.

— **Na konkursie** kompozytorskim Echa Macierzy we Lwowie, pierwszej nagrody nie przyznano nikomu, II nagrodę otrzymał utwór „Połaty się łyzy” godło „Bmol”, III nagrodę otrzymał utwór „Pieśń o Pędziszawie”, godło Rybałt. Po otwarciu kopert okazało się że drugą nagrodę przyznano Mieczysławowi Mierzejewskiemu w Poznaniu, trzecią Stanisławowi Rączka w Zawierciu. Listy pochwalne otrzymali: Ludomir Różycki z Warszawy, ks. dr Antoni Chłondowski i Edward Lorenz z Warszawy oraz Bolesław Paradowski z Poznania. Do konkursu stanęło 43 kompozytorów, utworów nadesłano 52.

— **Donoszą** nam że w Warszawie odbyło się zebranie delegatów organistów, na którym miały zapasć uchwały, że organiści mają płacić Centrali składki roczne przez nią proponowane.

Jak się na to zapatrują organiści na prowincji, zamieszczamy wyimki z listu organisty: O wysokość składek i ich roztrwonienie rozbiły się wszystkie zapędy organizatorów warszawskich. Ja nie ufam warszawiakom i jestem przeciwko wpłacaniu im połowy składek członkowskich. Tu w djecezji za tę gotówkę więcej zrobimy ku ogólnemu zadowoleniu zrzeszonych. Zgadzam się z innymi kolegami, że od tylu lat, sprawy naszej nie posunięto ani na jotę naprzód, lecz i obecnie, wstępujemy na dawne tory, od-

dając swoje pieniądze w ręce magnaterji warszawskiej.

Z tego widać, że Centrala w Warszawie utraciła autorytet u organistów i takowego już nie zdobędzie.

ODPOWIEDZI.

J. C. w Z. Żądane numera wysłaliśmy. Teraz jeszcze nie możemy wydać częściej pisma ani je powiększać, gdy się więcej rozwinie poczynimy zmiany. —

A. T. w G. Pismo wysłaliśmy. Dziękujemy za pamięć i uznanie.

OGŁOSZENIA.

Jest do zamiany posada

ORGANISTY

w Zielonej Dąbrowie p. Złoty Potok

Od kandydata wymaga się prowadzenia orkiestry. Zgłoszenia przyjmuje

B. Całusiński w Zielonej Dąbrowie.

Organista żonaty na dobrej posadzie, poszukuje zamiany.

Chórom na Obrzędy ślubne!!

1. **Veni Creator** na chór mieszany á capella lub na dwa głosy z organem,

2. **Pieśń ślubna** na głos solowy i chór mieszany á capella lub na 2 głosy, chór sopranów i altów z organem

Ks. Antoniego Chłondowskiego daje w styczniu 1927 r. jako „Dodatek nutowy” pismo: „**H O S A N N A**”.

Miesięcznik dla muzyki kościelnej.

Redakcja i Administracja: **T a r n ó w**,
ul. Lipowa 21.

Prenumerata roczna 10 zł., półroczna 5 zł. 50 gr. Dodatek nutowy 20 gr. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 406,421.

Prosimy o uregulowanie prenumeraty.